

Kitekintés

A jövőt meghatározó műszaki fejlődés és törvényi szabályozás közül a jelen összefoglalás az utób-ból emel ki egy témát. A nyílt hálózattellátás most páneurópa-politikai kérdés, ezért tartjuk fontosnak hazai rövid ismertetését. Az ONP-t (Open Network Provision) részletesebben megismerni kívánóknak az irodalomjegyzék ad betekintést.

Nyílt hálózattellátás (ONP)

A korábban az állam által támogatott monopolhely-zetet, amelyben a rendszabályalkotók, a hálózattüze-melők és a szolgáltatellátók együtt határozták meg azt, hogyan és mikor látják el az előfizetőket adott szolgáltatással, olyan helyzet váltja fel, amely lényegesen nyitottabb és strukturálisan kevésbé kötött, ezért rugalmasabb, nyíltabb a belépési, és sza-badabb a versengési lehetőségekben.

Európában a CEC az ONP-t, az USA-ban az FCC az ONA-t és Japánban az MPT az OND-t szándékozik ennek értelmében bevezetni. ONP = Open Network Provision (nyílt hálózattellátás), ONA = Open Network Architecture (nyílt hálózati architektúra), OND = Open Network Design (nyílt hálózattervezés), CEC (Commission of the European Communities) az Európai Közösségek Bizottsága, FCC (Federal Communications Committee) a szövetségi hírköz-lési hivatal, és MPT a postai és hírközlési minisztérium rövidítése.

Az ONP a távközlési szolgáltató társaságok fenn-tartásos (szabályozott és monopolizált) szolgálatai-hoz való előfizetői hozzáférés ellenőrzött megkö-zelítése. A jelenlegi interfész-előírásokon alapuló szolgálatok elérését, igénybevitelét teszi lehetővé, és nem fogja megkövetelni a jelenlegi szolgáltatellá-tási rendszer (szolgáltatási struktúra) szétbontását. Minden további, tarifális és díjelemek szerinti szétválasztását a nemzeti rendszabályalkotásnak kell tartalmaznia, mert az nem fog az ONP keretébe (páneurópai szintre) bekerülni.

A távközlés közös európai piacát tárgyaló Zöld Könyvben kifejtett politika az ONP tekintetében a következő célokat jelöli meg:

- ▶ a távközlési szolgálatok és berendezések közös piacának lényeges eleme a közösségre kiterjedő hálózatsértetlenség létesítése és fenntartása a közösségben az érdekelt nyilvános hálózatok közötti teljes összekapcsolódás révén;
- ▶ nyílt, közös piac megteremtése a távközlőszolga-latok, különösen pedig az értéknövelő szolgálatok számára.

Európa Tanácsi Irányelvek (Council Directives) alapján meghatározzák a műszaki feltételeket, a használatbavételi feltételeket és tarifaelveket az ONP számára. Ezt a bérelt áramkörök használatának összehangolt feltételeivel kezdték, ami a nem fenn-

tartásos (nem monopolizált) távközlőszolgálatok közös piacának a megteremtéséhez igen szorosan kapcsolódik.

Az 1990-ben hozott Európa Tanácsi határozat alapján azonnal belekezdtek az ONP megvalósításá-ba. Az ez irányú tevékenységi tervek is ismeretesek (lásd a mellékletet). Így például az ONP-re vonatkozó (1991. februári keltezésű) irányelvek az ONP számára összehangolt (működési) feltételek felál-lítását írják elő. Ezt, mint előremutató eljárást, olyan új ONP-bizottság segítségével fogják kidolgozni, amely javaslatát a távközlési szervezetektől, a hasz-nálóktól, a fogyasztóktól, a gyártóktól, valamint a szolgáltatóktól nyeri. Az eljárás nyitott minden érde-kelt fél (befogadása) számára.

A nyílt hálózati kezdeményezés a közszolgáltató-kat és magánszolgáltatókat egyaránt feljogosítja arra, hogy a távközlési alaphálózatot új és az eddi-gieknél hatékonyabb módon használják. Erre bizo-nyos alapelvek érvényesek.

1. alapelv

Nyílt és tisztességes eljárások

A nyílt hálózati szolgálatokat és képességeket pontosan kell meghatározni, megválasztani, kifejleszteni és elérhetővé tenni, mégpedig nyílt és tisz-tességes eljárásokkal. Minden használó és szolgál-tató legyen képes új hálózati szolgálatot és képes-séget igényelni anélkül, hogy a személyiségi jogú in-formáció bizalmi kezelését megsértené; kellő időben kapja meg a kérésre a választ; és abban a mértékben, ahogyan a kért hálózati szolgálatok és képességek nem állnak rendelkezésére, a nemzeti gyakorlatnak megfelelően legyen fellebbezési lehetősége.

2. alapelv

Diszkriminációmentesség

A nyílt hálózati szolgálatokat és képességeket diszkriminációmentesen, megkülönböztetés nélkül kell mindenki számára elérhetővé tenni. Nyílt interfé-szekkel kell összekapcsolni az előfizetői telephelyi berendezéseket. Annak a nyílt hálózati szolgálatnak vagy képességnek, amelyet a távközlési igazgatás (szolgáltató vagy leányvállalata) arra használ, hogy versenyben szolgálatot ellásson, ugyanolyan formá-

ban kell a szolgáltatóval szervezeti kapcsolatban nem álló harmadik félnek is a rendelkezésére állnia, megkülönböztetés nélküli díjszabással, ugyanazon feltételekkel és követelményekkel. Az előfizetői és a hálózatra vonatkozó műszaki információknak hasonlóképpen a szolgáltatóval szervezeti kapcsolatban nem álló harmadik félnek a rendelkezésére kell állnia, ugyanazzal a megkülönböztetés nélküli díjszabással, hasonló feltételekkel és követelményekkel, mint ahogy ugyanezt az információt a távközlési szolgáltató a saját, versenyben szolgáltató, szolgáltatóüzemeltető részlegének a rendelkezésére bocsátják.

3. alapelv Egyöntetűség

A távközlési szolgáltató által nyújtott nyílt hálózati szolgálatokat és képességeket egyöntetűen kell rendelkezésre bocsátani az egyes országokban és nemzetközileg is. Az egyöntetűségnek ki kell terjednie a feladatkörre, a műszaki képességekre, a díjszerkezetre, az ellátásmódra, valamint a szolgáltatástípusokra és a képességfajtákra.

4. alapelv Hálózati szolgálatok és képességek szétválasztása

A nyílt hálózati szolgálatokat és képességeket (árukapcsolásmentesen) szétválasztva kell mindenki számára elérhetővé tenni, mégpedig addig a mértékig, ami műszakilag megoldható és gazdaságosan előnyös (azaz a vonatkozó technika rendelkezésre áll, és elegendő piaci igény létezik ahhoz, hogy a szétválasztott szolgálat avagy képesség költségei megtérüljenek). Adatállomási berendezés és csatlakozásmód nem lehet árukapcsolásban hálózati szolgálat (szolgáltatással).

Ha az alaphálózati szolgáltató különválasztott hálózati szolgálatot vagy képességet használ fel, akkor ugyanezt a lehetőséget a szolgáltatóval szervezeti kapcsolatban nem álló harmadik félnek ugyanolyan szétválasztott módon (árukapcsolásmentesen) kell a rendelkezésére bocsátani. A nyílt hálózati kezdeményezés az alaphálózati szolgáltató számára is gazdasági ösztönzést jelent arra, hogy árukapcsolásmentesen szétválasztott hálózati szolgálatokat és képességeket nyújtson azokon túlmenően, amelyek saját használatára neki is szükségesek.

5. alapelv Árképzés

A nyílt hálózati szolgálatokat és képességeket a valóságos költségek alapján kell árazni. A költségeket olyan formában kell számításba venni, ahogyan azok felmerülnek. Ha a szolgáltatellátás költségei rögzítettek (fixek), mint a magáncélra bérelhető vonalak esetében, akkor ezeket (előfizetési díj-szerűen) egyenletesen kell megtéríteni. Ha a költségek a

használat arányosak, akkor azokat használattól függő díjként kell megtéríteni.

Továbbá hálózati szolgálat vagy képesség ára nem függhet a használat módjától, ha az adott képesség bármely használatban ugyanazt a költséget jelenti a szolgáltatónak. A szolgáltatók kötelesek olyan mechanizmust alkalmazni, amelyben a nyílt hálózati szolgálatokat és képességeket biztosan a költségeik szerint árazzák.

Továbbá abban a mértékben, ahogyan a monopolszolgáltató maga is szolgálatot a versenyszférában, maga is ugyanolyan áron vegye igénybe a nyílt hálózati szolgálatokat és képességeket, mint amilyen áron ezeket a szolgálatokat és képességeket a szolgáltatóval szervezeti kapcsolatban nem álló harmadik félnek elérhetővé tették.

6. alapelv Hálózatfejlesztés

A nyílt hálózati kezdeményezés (Open Network Initiative) nem lehet egyszeri esemény. Beruházási döntések, alárendelt hálózati technikák, hálózattervezési és műszaki eljárások mind annak figyelembevételével legyenek végrehajtva, hogy a jövőben új nyílt hálózati szolgálatok és képességek lesznek bevezetve. Az alkalmazott technikának a használatot nagyobb szabadsággal (választékkal) és bővebb funkciókészlettel kell ellátnia.

Melléklet

ONP-naptár

Az Európa Tanács elé terjesztésre készül:

- ▶ 1991. januárban: irányelvek a bérelt áramkörökről (LCDS)
 - ▶ 1991. januárban: irányelvek a távbeszélő-szolgálatról (PSTN)
 - ▶ 1991. áprilisban: PSPDN-ajánlás az 1991. januárra kidolgozott összehangolt műszaki feltételek és szolgálat-elemek megvalósítása alapján
 - ▶ 1991. júliusban: a PSDTS számára az összehangolt műszaki interfészekkel való ellátás, a használati feltételek és a díjazási (tarifa) elvek
 - ▶ 1991. júliusban: az ISDN számára az összehangolt műszaki interfészekkel való ellátás, a használati feltételek és a díjazási (tarifa) elvek
 - ▶ 1991. októberben vagy 1992. januárra készül el az ISDN-ajánlás
 - ▶ 1992 közepére: irányelvek a távbeszélő-szolgálatról (akár PSTN, akár ISDN keretében). Nyilvános közzétételre (hozzászólást várva) készül:
 - ▶ 1991. áprilisban: jelentés az intelligens hálózatokról,
 - ▶ 1991. októberben: jelentés a szélessávú hálózatokról.
- Ezeket túlmenően tervezet kidolgozásába kezdenek, amelyben javaslatot tesznek a csomagkapcsolt adatátviteli (PSDTS) szolgálatokkal kapcsolatos különleges (speciális) irányelv (direktíva) kidolgozására.

PSTN = nyilvános kapcsolt távbeszélő-hálózat
CSDTS = vonalkapcsolt adatátviteli szolgálat
PSDTS = csomagkapcsolt adatátviteli szolgálat
LCDTS = bérlet áramkörtől adatátviteli szolgálat
CSPDN = nyilvános vonalkapcsolt adathálózat
PSPDN = nyilvános csomagkapcsolt adathálózat
ISDN = integrált szolgáltatású digitális hálózat.

Irodalom

- [1] Memorandum of Understanding on the provision of ONE-STOP-SHOPPING (OSS) facilities. = CEPT OSS csoportja. CEPT MoU 6.3 1989 szept. Stockholm Doc T/CAC(89) 40 (6268U/LOU) (Magyarul Matáv, Bp. 1991. febr.)
- [2] Memorandum of Understanding on the implementation of European ISDN Service by 1992 (London, 1989. április 6.)
- [3] Guidelines on the Application of EC Competition Rules in the Telecommunication Sector. = CEPT T (90) 11E (1990. szept.). Draft Guidelines CEC DG IV/B/1. 1990. júl. p. 1–53.
- [4] CEC: Green Paper on the Development of the Common Market of Telecommunications Services and Equipment. = COM(87) 290, CEC, Brüsszel, 1987. június 30.
- [5] CEC: Council Directive of 28 June 1990 on the establishment of internal market for telecommunications services through the implementation of open network provision. = Official Journal of the European Communities Vol. 33 L-192.24 July. 1990 p. 1–9. DOC 90/387/EEC
- [6] CEC: Commission Directive of 28 June 1990 on competition in the markets for telecommunications services. = Official Journal of the European Communities Vol. 33 L-192.24 July. 1990 p. 10–16. DOC 90/388/EEC
- [7] RAYMOND, K.: OPEN NETWORKS: Current Regulatory Policies. = East-West Telecommunications Forum, Budapest, 1991. márc. 5–7.
- [8] Open Network Provision in Europe. A. D. Little cég előadása a nyílt hálózatellátásról. = East-West Telecommunications Forum, Budapest, 1991. márc. 5–7.

Csúcstechnikával a csúcstechnikáról

10 év online keresés után helyben kereshetünk az

NTIS CD-ROM adatbázisban

1983-tól a legutóbbi negyedévig.

Az adatbázis az államilag támogatott *egyesült államokbeli kutatások* jelentéseinek bibliográfiai leírását és részletes referátumát tartalmazza.

A kikeresett kutatási jelentések jó része megtalálható az OMK-ban mikrofilmlapon.

Ebben az évben *rendkívüli kedvezmény*: 50 Ft/találat.

Részletes felvilágosítás:

Válas György, Pjeczka Etelka

Országos Műszaki Könyvtár

Tel.: 138-4963

Telex: 22-4944 omikk h

Fax: 118-0109

Levélcím: 1428 Bp. Pf. 12